

IMPACTUL MIGRAȚIUNII ECONOMICE ȘI REMITERILOR ASUPRA ȚĂRILOR GAZDĂ

A. Cojuhari, A. Moraru
Universitatea Tehnică a Moldovei

INTRODUCERE

Migrațiunea economică și remiterile aferente acesteia sunt în prezent de un interes sporit atât pentru țările sursă de emigranți și receptoare de venituri, cât și pentru țările gazdă, din care fluxuri financiare importante sunt transferate în exterior.

Conform estimărilor Băncii Mondiale în anul 2006 remiterile au constituit 250 miliarde dolari SUA, iar potențialul lor de creștere este evaluat la 30% anual. Printre țările din care fluxuri importante au fost transferate în exterior au fost SUA, Arabia Saudită, Elveția, Germania, Franța, Luxemburg, Italia, Spania, Malaysia, Rusia.

În studiile recent efectuate impactul asupra țărilor gazdă a rămas în umbră, totuși trebuie de menționat că economiile naționale ale acestora pe lângă un șir de beneficii sunt expuse și unor costuri.

1. SCURT ISTORIC

Remiterile financiare nu reprezintă ceva nou și fiind o urmare a migrațiunii economice ca fenomen istoric le întâlnim încă câteva secole în urmă.

La sfârșitul sec. 18 în Anglia se utiliza termenul „remittance man” – pentru a desemna o persoană în exil care trăia din banii trimiși de acasă. În perioada victoriană această persoană era de regulă „oala neagră” a familiei, care era trimisă din Anglia în Imperiu și plătită pentru a sta departe de țară.

În secolele 19 și 20 multe țări europene (Spania, Italia, Irlanda) erau dependente de remiterile recepționate de la emigranții săi. De exemplu în anul 1946 remiterile recepționate de Spania constituiau 21 % din veniturile înregistrate în contul curent. Astăzi aceste țări sunt dezvoltate și își manifestă îngrijorarea față de imigranți și fluxurile financiare enorme ce sunt transferate în exterior.

2. BENEFICII

Imigrația generează importante efecte pozitive asupra țărilor de destinație. După cum arată

practica, țări gazdă pentru emigranți sunt de regulă țările dezvoltate sau țări în curs de dezvoltare cu înalt potențial economic care se confruntă cu un deficit al forței de muncă.

Potrivit Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, imigranții corectează tabloul demografic al țărilor dezvoltate, care suferă de îmbătrânirea populației. De exemplu în 2004 în Germania locuiau 10621 mii. persoane născute pe teritoriul german în familiile imigranților, ceea ce constituie 12.9 la sută din totalul populației, imigranții nou veniți în această țară pe parcursul anului 2005 au constituind 579 mii persoane (vezi figura 1 și figura 2)

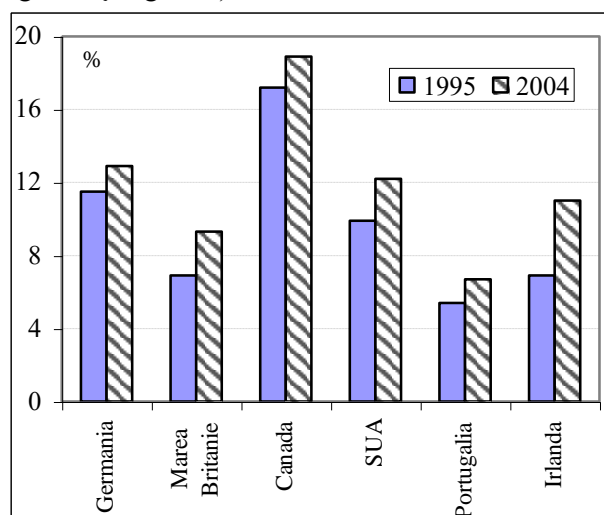

Figura 1. Ponderea numărului total al populației nou-născute în familiile imigranților (stoc) în totalul populației.

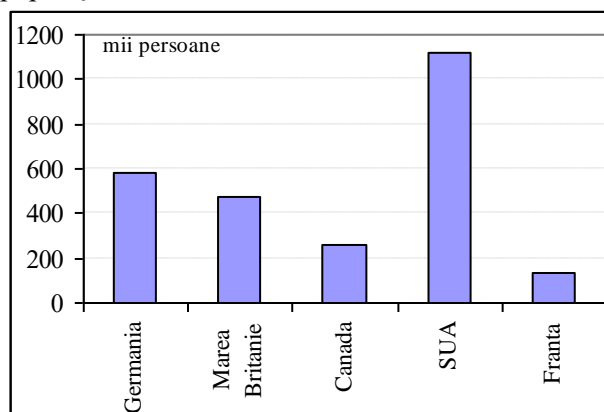

Figura 2. Fluxul imigranților în 2005.

Astfel, deși raportul între natalitatea și mortalitatea populației locale rămâne intact rata generală de îmbătrânire a populației țării datorită imigrației încetinește. Principalul efect economic al imigrației îl reprezintă acoperirea de către muncitorii imigranți a deficitului forței de muncă.

Importul de muncitori temporari permite utilizarea acestora până la substituirea cu tehnologii noi, în care rolul factorului uman este din ce în ce mai redus. În acest caz disponibilizarea sau expirarea contractelor de muncă nu sunt urmate de careva angajamente pe viitor.

În pofida unui înalt nivel de dotare tehnică și a inovațiilor implementate există un șir de activități în care munca umană nu poate fi substituită. De asemenea în multe domenii populația locală nu dorește să lucreze, în special acolo unde trebuie depuse eforturi fizice (ca în domeniul construcțiilor) sau psihice (ca răbdarea în domeniul îngrijirii persoanelor în etate sau a copiilor; deservirea în locuri de alimentație publică), precum și condițiile dificile de muncă (cum ar fi condițiile climatice în zonele unde are loc dobândirea diferitor minereuri, a lemnului etc.).

Pe de altă parte forța de muncă străină este un amortizator eficient în cazul apariției crizelor și creșterii șomajului printre populația de bază a țării, deoarece lucrătorii străini, care de regulă nu se bucură de aceleași drepturi ca localnicii, pot fi rapid disponibilizați fără urmări juridice față de angajator.

Imigranții tind a fi mai flexibili față de condițiile pieței decât localnicii, astfel contribuind la atenuarea rigidității forței de muncă. Ei sunt angajați temporari, care la expirarea contractelor de angajare tind să accepte și munci noi pe care nu le-au practicat anterior și se recalifică mai ușor în activități înrudite (de la mânărea unor strunguri la altele, de la tractor la escavator, etc.) sau chiar în alte domenii (din agricultură în construcții).

De asemenea, trebuie de avut în vedere și concurența pe care imigranții o fac localnicilor în domenii ce necesită cunoștințe specifice sau un grad înalt de calificare, stimulându-i să-și îmbunătățească performanțele (de exemplu în sectorul tehnologiilor informaționale).

Importul forței de muncă calificate permite economisirea cheltuielilor aferente procesului de educație și pregătire profesională.

Deoarece prețul forței de muncă importate este substanțial mai scăzut, iar persoanele sunt deseori angajate ilegal, cu o remunerare redusă comparativ cu cea a localnicilor imigrarea sporește productivitatea economiei naționale și pe de o parte contribuie la un nivel mai înalt de competitivitate a bunurilor și serviciilor produse în țară, grație

diminuării costurilor de producție, iar pe de altă parte moderează nivelul inflației, prin reducerea prețurilor și transferarea în exterior a unei părți a venitului încasat de imigranți.

Angajații străini nu beneficiază de pensii, în cel mai bun caz, atunci când activează temporar conform unor contracte oficiale, are loc transferul impozitului pe venit și a altor taxe sociale, din țara gazdă în țara de origine. În multe țări imigranții economici nu sunt luați în calcul la realizarea diferitor programe sociale, cum ar fi ajutorul guvernamental pentru familiile tinere, asigurarea cu locuințe, accesul la servicii medicale, educație, astfel acestea profitând de forță de muncă menținerea căreia nu implică cheltuieli bugetare.

Impactul imigranților asupra bugetelor de stat ale țărilor gazdă este influențat de următorii factori:

1. vârsta imigranților: Smith și Edmonston – economiști FMI, în baza unor cercetări empirice au constatat că în cazul unor imigranți vârsta cărora este cuprinsă între 10-25 ani încasările în bugetul de stat depășesc cheltuielile pentru programele sociale oferite acestora și descendenților lor.

2. nivelul de calificare: Rowthorn (economist FMI) a demonstrat că, imigranții calificați mai mult au defalcat în bugetul SUA, decât cheltuielile se s-au efectuat pentru ei, Storesletten (economist FMI) estimând contribuția netă în bugetul SUA a unui imigrant cu calificare înaltă la 96 000 dolari.

De asemenea nu trebuie subestimat efectul de multiplicare generat de cheltuielile imigranților în țările gazdă.

3. COSTURI

Totuși țările dezvoltate, precum și unele țări în curs de dezvoltare sunt foarte preocupate de imigrare, atât de cea legală, cât și de cea ilegală. În special muncitorii străini sunt o amenințare localnicilor în ceea ce privește angajarea, patronii uneori preferând muncitorilor imigranți ce au cerințe salariale mai modeste, fapt ce duce implicit la diminuarea remunerării muncitorilor locali. Creșterea ofertei de forță de muncă datorită imigranților poate avea drept efect majorarea nivelului de șomaj în rândurile populației băștinașe. Din banii transferați în exterior de angajații străini ar fi putut fi plătite salarii populației băștinașe, iar indemnizațiile de șomaj – alocate în alte direcții.

Unele state după o anumită perioadă de ședere ilegală, permit legalizarea persoanelor ce au muncit „*la negru*”, cu posibilități de participare la programele sociale, ceea ce crește povara fiscală asupra contribuabililor locali, aceștia fiind nevoiți

să achite integrarea în societate a persoanelor deseori de o cultură foarte diferită față de cea locală. Tensiunea socială, intoleranța etnică, căutarea identității culturale sunt doar unele aspecte ale eșecului integrării străinilor (putem menționa tragicele evenimente din ultimii ani din SUA, Marea Britanie, Franța, Rusia). În cazuri extreme apar probleme legate de securitatea națională (SUA - 11 septembrie 2001).

CONCLUZII

Globalizarea după liberalizarea comerțului și a capitalului, presupune liberalizarea circulației forței de muncă. Agravarea dezechilibrelor demografice regionale și deficitul acut de forță de muncă sunt printre principalele impedimente pentru creșterea economică globală și fac problema migrațiunii economice tot mai stringentă.

În prezent, prin intermediul tratatelor referitoare la migrațiunea între state, precum și prin activitatea unor organisme internaționale se depun eforturi la nivel global pentru gestiunea migrațiunii internaționale. Totuși țările cu înalt potențial economic acceptă migrațiunea economică atât legală, cât și ilegală, fiind gata să importe din țările terțe forță de muncă, cu condiția ca aceasta să fie tânără și angajată temporar, iar sumele enorme de remiteri nu sunt altceva decât o parte din acest preț.

Bibliografie

1. **Georges Lemaitre, Thomas Liebig, Cécile Thoreau, Pauline Fron** *Standardised statistics on immigrant inflows results, sources and methods, Organisation for Economic Co-operation and Development, June 2007.*
2. **Georges Lemaitre, Cécile Thoreau**, *Estimating the foreign-born population on a current basis, OECD, December 2006;*
3. *Balance of Payments Statistics, Part 1 Country tables, yearbook, FMI, Washington, September 2007;*
4. *Global Economic Prospects, Economic Implications of Remittances and Migration, The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, Washington, 2006;*
5. <http://en.wikipedia.org/wiki/Remittances>